

største Del af dem; der trænge til Understøttelse, ere saa at sige gamle Medlemmer af Kommunen, der naturligvis blive, trængende til Understøttelse i forskjellige Aldere, saa skulde jeg meget feile, om den gammeldags Forsørgelsesmaade, som jeg vil kalde den, ikke i mange Tilfælde er baade prisværdig og kristelig, undertiden til ikke liden Glæde og Opmuntring for den, der trænger til Hjælp. Naar den Fattige, enten han nu bor i et Hus, han har leiet, eller i et Hus, som han selv eier, kan blive ved at føre sin egen Husholdning, saa er det Noget, han altid vil sætte uendelig stor Pris paa, om han endog saa faar det nok saa tarveligt, og det nytter slet ikke, at man siger til ham, at han kan faae det helt anderledes ved at blive forføret i Fællesskab med Andre i en Fattiganstalt, hvor Alt bliver tilberedt for dem. Den gamle Bane og den Indflydelse, det har paa en Mands hele Opfattelse, at han har sit eget Hus, har sin store Betydning. Naar jeg nu dertil knytter, at den, der har dette, paa mange Maader kan faae en Hjælp, som han ikke kunde eller burde nyde i en Anstalt, saa siger jeg, at der er ogsaa Noget derved, som vi just ikke skulle forfaste, om vi end heller ikke skulle prise det. At de Fattige, der blive indenfor Kommunens Grændser, hvor de ere fødte og opdragne, af og til kunne gaa hen til de Folk, som de dels ere opdragne med, dels have arbejdet med, og hvis samtlige Livsforhold de kjende, og af dem faae en Hjælp og det en Hjælp, der ydes med Velvillie, det er i mine Øine slet ikke saa forfæstelig. Jeg antager, at vi let kunne blive enige om, at det er Konerne, der især med Velvillie og Kjærlighed tage sig af de Fattige paa denne Maade; saa det er dem, vi maa give Æren derfor. Jeg har nu vel hørt mange Sange, at det er Noget, som skulde aflasttes som meget forderveligt, idet man har betegnet det som Tiggeri; men jeg har ikke kunnet gjøre mig fortrolig med, at den Slags Tiggeri er saa forfæstelig, og jeg kommer altsaa til det Resultat, at hvor Forholdene ere nogenlunde de samme, som jeg nu har paapeget, der er den gamle Forsørgelsesmaade slet ikke saa forfæstelig. Men Forholdene kunne naturligvis være anderledes, og da maa vi jo billige, hvad Udfæstet hjemler, at de kommunale Styrelser hver i sin Kreds have den fornødne Frihed til at bevæge sig. Jeg vil kun forvare imod, at vi med overvættets Hast forfaste det Gamle og gribe efter det Nye. Naar imidlertid Udfæstets Fordring nogenlunde skal ske Tydeligt, kommer jeg atter til at tænke paa Kommunerne, og saa maa jeg bestandig komme til det Resultat, at de ere for maa. De fleste Kommuner kunne ingenlunde med nogen rimelig Udsigt til, at Byrden ikke skal forøges, oprette Arbeidsanstalter og Fattighuse og indrette dem enkeltvis til Udførelse af Personer, som vi Alle maa ønske afskulte, saaledes som Lovudfæstet jo ogsaa peger hen paa. Men naar nu Kommunen ikke ser sig

i Stand dertil, hvad skulle vi saa gjøre? Ja, saa ligger det nær at tænke paa at gjøre Kommunerne større, eller paa en eller anden Maade at komme dem til Hjælp. Ser tilstaaer jeg, at jeg næsten ikke veed Naad, da der er meget store Banfælgigheder ved at udvide Kommunerne; dog skal jeg senere udtale mig nærmere om dette Punkt. Men for at paavise, at jeg heller ikke tror, at det har en saadan forfæstelig Hast med at gribe til nye Indretninger, vil jeg for det Første tillade mig at give den Tanke Medhold — thi naturligvis var det Hensigten dermed at godtgjøre, at der ikke just trænges til Indretninger, hvor en stor Mængde Personer skulle samles — at give den Tanke Medhold, siger jeg, at Børn aldrig bør anbringes i sige Anstalter. Jeg kan aldrig gjøre mig fortrolig med, at det er rigtigt at samle og opdrage Børn paa denne Maade. Jeg veed godt, at kan man være heldig med at faae den Rette til at forestaa Anstalten, saa kan det nogenlunde gaa; men som Erfaringen har viist, er det meget vanskeligt og vil som oftest slaa feil. Jeg synes ogsaa, det ligger saa naturligt at søge at sprede disse Børn omkring, mellem Befolkningen og lade dem dele Ondt og Godt med andre Børn og faae den samme Opdragelse og blive vant til den samme Gjerning. Derved bliver der ikke noget Afstikkende i de fattige Børns Forhold sammenlignet med de øvrige Børns, og dette maa utvivlsomt have en stor Indflydelse. Nu siges det jo ofte, og der kan være en Del begrundet i det, at der er meget store Banfælgigheder ved at faae Pleieførelse til at tage mod saadanne Børn, men saavidt min Erfaring strækker sig, tror jeg ingenlunde, at Banfælgighederne ere saa store, naar Folk ere villige til at give et anstændigt, et ordentligt Bederlag for at modtage disse Børn. Naar Bederlaget derimod er for lidet, opstaar der naturligvis Banfælgigheder, thi saa er der Ingen, der vil have disse Børn uden at gjøre sig Fordel, enten ved ikke at sørge godt for dem, eller ved at tage Arbejde af dem og forsømme Opdragelsen. Men om det ogsaa en enkelt Gang skulde mislykkes at faae Pleieførelse saa gode som ønskeligt, saa træffer det kun Enkelte, og det kan omgjøres aarlig, medens derimod, naar det ikke lykkes at faae den rette Personlighed til at forestaa den Anstalt, hvori Børnene skulle samles, det Døle er ødelagt. Jeg maa altsaa være af den Formening, at Børnene kunne anbringes, som de bør, ved at komme til Pleieførelse, og at de bør anbringes hos saadanne. Dernæst er der en anden Del af de Fattige, der trænge til Understøttelse, som efter min Mening heller ikke bør anbringes i en saadan Anstalt, og det er de Folk, som ved Tidernes Tryk ere bleven trængende til Hjælp, men selv ville gjøre, hvad de kunne, for at faae, hvad de have nødig, og som selv ere vant til at holde Husholdning. Det mener jeg, er det Sidste, der bør gjøres, at betage disse Folk den sidste Rest